

Provkonstruktion

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Retorik

Tema: Språkliga verktyg

Syfte

Syftet med provet är att testa elevernas förståelse och förmåga att använda språkliga verktyg som stilfigurer för att förstärka sina argument och skapa effektiva budskap i både tal och skrift. Genom provet får eleverna möjlighet att visa sin kunskap och färdigheter i retorik.

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Lektionens centrala innehåll handlar om stilfigurer och språkliga verktyg som används för att förstärka argument och skapa effektiva budskap i tal och skrift. Eleverna ska lära sig identifiera och använda olika språkliga verktyg för att förbättra sin egen retorik.

Kunskapskrav

Eleven ska kunna använda olika språkliga verktyg med avsikt i sina egna texter samt kunna analysera hur dessa verktyg används i andras retorik. Eleven ska även kunna reflektera över språkets effekt på mottagaren.

Prov

Faktafrågor

1. Vilken av följande är en stilfigur?

- A) Metafor
- B) Narrativ
- C) Förklaring
- D) Alliteration**

2. Vad kännetecknar en metafor?

- A) Att beskriva något genom liknelse**
- B) Att använda överdrifter
- C) Att upprepa ett ord

D) Att ställa retoriska frågor

3. Vilket av följande är ett exempel på en anafor?

A) "Det var en bra dag."

B) "Vi ska kämpa, vi ska segra, vi ska vinna."

C) "Hon går snabbt."

D) "Han är stark."

4. Varför är språkliga verktyg viktiga i retorik?

A) För att förtydliga och förstärka budskap

B) För att skriva längre texter

C) För att undvika upprepningar

D) För att använda svåra ord

5. Vilken effekt kan upprepningar ha i ett tal?

A) Att förstärka ett budskap

B) Att förvirra publiken

C) Att göra talet kortare

D) Att undvika stilfigurer

6. Vad innebär alliteration?

A) Att använda liknelser

B) Att använda samma ljud i början av flera ord

C) Att upprepa fraser

D) Att ställa frågor

7. Vad kännetecknar ett retoriskt grepp?

A) Att påverka och engagera publiken

B) Att skriva informativa texter

C) Att uttrycka fakta

D) Att använda bara enkla meningar

8. Vad är syftet med retoriska frågor?

A) Att få publiken att tänka efter

B) Att ställa frågor till sig själv

C) Att avsluta ett tal

D) Att ge information

9. En stilfigur som gestaltar något genom att överdriva kallas vad?

A) Hyperbol

B) Ironi

C) Underdrift

D) Metafor

10. Vad är en synekdoke?

A) Att använda en del för att beskriva helheten

- B) Att använda metaforer
- C) Att berätta en historia
- D) Att göra liknelser

11. Vad är en eufemism?

- A) Att använda mildare termer för att beskriva svåra ämnen**
- B) Att använda svåra ord
- C) Att göra upprepningar
- D) Att använda starka känslor

12. I vilket sammanhang används ofta stilfigurer?

- A) I tal och litteratur**
- B) Bara i litteratur
- C) Endast i skrivelse
- D) I dagligt tal

13. Vilken av följande är inte en stilfigur?

- A) En allegori
- B) En liknelse
- C) En faktaartikel**
- D) En metafor

14. Vad är skillnaden mellan retorik och vanlig kommunikation?

- A) Retorik syftar till att påverka mottagaren**
- B) Retorik handlar om att vara kortfattad
- C) Retorik används inte i tal
- D) Retorik fokuserar på fakta

15. Hur kan tonfall påverka språket?

- A) Det kan förstärka eller förändra ett budskap**
- B) Det har ingen betydelse
- C) Det gör talet längre
- D) Det gör talet mindre intressant

Resonerande frågor

1. Reflektera över hur metaforer kan förändra ett budskap. Syftet är att få eleverna att tänka kritiskt över språkliga verktygs påverkan på budskapet.
2. Ge exempel på hur ett retoriskt grepp kan påverka känslor hos en publik. Här uppmuntras elever att analysera publikens reaktioner på olika retoriska verktyg.
3. Diskutera hur du skulle kunna använda stilfigurer i din egen presentation. Denna fråga syftar till att få elever att konkretisera hur de kan applicera

kunskapen i praktiken.

4. Jämför användningen av stilfigurer i olika medier, till exempel tal och skrift.

Elever får här möjlighet att se olika sammanhang där stilfigurer används och deras effekt.

5. Resonera kring viktigheten av att anpassa språk efter målgrupp.

Denna fråga syftar till att belysa betydelsen av att förstå sin publik.

6. Hur använder kända talare språkliga verktyg för att stärka sina budskap? Här uppmanas elever att analysera och ge exempel på framgångsrika talare.

7. Diskutera hur digitala verktyg kan förstärka språkliga verktyg i retorik. Eleverna får möjlighet att tänka på moderna sätt att använda retorik.

8. Hur skulle du kunna mäta effekten av olika språkliga verktyg i ditt tal? Denna fråga syftar till att få elever att tänka på hur man kan utvärdera retoriska strategier.

Bedömning

Provet bedöms med totalt 30 poäng, där faktafrågorna ger max 15 poäng och resonerande frågor 15 poäng. För betyg E krävs totalt 8 poäng, för betyg C krävs 12 poäng (varav minst 3 poäng från resonerande frågor) och för betyg A krävs 18 poäng (varav minst 5 poäng från resonerande frågor).

Tags: [Prov](#)